

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

W SPRAWIE BEZPIECZEŃSTWA PRACY W KOPALNIACH METANOWYCH ORAZ STOSOWANIA MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH W GÓRNICTWIE

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu w dniu 6 czerwca 2006 roku dokonała oceny bezpieczeństwa i higieny pracy w kopalniach metanowych oraz stosowania materiałów wybuchowych w górnictwie.

Podstawą do oceny były materiały przygotowane przez Wyższy Urząd Górniczy na temat bezpieczeństwa i higieny pracy w kopalniach metanowych oraz stosowania materiałów wybuchowych w górnictwie w aspekcie zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego.

Na podstawie przedłożonych materiałów oraz dyskusji Rada Ochrony Pracy stwierdza, że pomimo wyraźnego zmniejszenia wydobycia węgla (1,4 krotnie w ciągu ostatnich 10 lat) ilość wydzielanego metanu w kopalniach węgla kamiennego systematycznie wzrasta co powoduje, że metan jest wciąż jednym z największych zagrożeń występujących podczas prowadzenia robót górniczych w polskich kopalniach.

Do podstawowych przyczyn wysokiego stopnia zagrożenia metanowego w polskim górnictwie węgla kamiennego należą:

- prowadzenie eksploatacji na coraz większych głębokościach,
- wzrost metanonośności pokładów węgla wraz z głębokością ich zalegania,
- prowadzenie eksploatacji poniżej poziomu udostępnienia,
- występowanie na dużych głębokościach niekorzystnego dla bezpieczeństwa efektu dynamicznego wydzielania wolnego metanu występującego pod dużym ciśnieniem skał nadległych,
- wysoka koncentracja wydobycia i znaczne postępy dobowe prac wydobywczych na poszczególnych ścianach.

Rada uważa za niezbędne podjęcie działań systemowych w górnictwie dla zmniejszenia zagrożeń bezpieczeństwa związanych z metanem.

Ponadto, oprócz zagrożeń dla bezpieczeństwa pracy, metan powoduje również zagrożenie dla środowiska naturalnego (oceniane jako 22 razy większe, niż dwutlenku węgla). Tymczasem wciąż zbyt niski jest stopień odmetanowywania polskich kopalni i wykorzystania odzyskanego metanu dla celów gospodarczych (obecnie potrafimy ująć około 30% metanu, z czego tylko połowa jest wykorzystywana gospodarczo).

Rada uważa za konieczne przyjęcie uregulowań prawnych (nadanie metanowi statusu paliwa odnawialnego) oraz rozwiązań techniczno-organizacyjnych pozwalających na wykorzystanie metanu do celów gospodarczych.

Rada ocenia jako pozytywny wpływ na bezpieczeństwo stosowania materiałów wybuchowych przy prowadzeniu robót górniczych takich działań jak:

- dopuszczenie do stosowania w zakładach górniczych systemów wytwarzania materiałów wybuchowych bezpośrednio w otworach strzałowych,
- stosowanie bardziej bezpiecznych emulsyjnych materiałów wybuchowych,
- stosowanie zapalników nieelektrycznych.

Ponieważ mimo podejmowanych dotychczas działań warunki pracy w górnictwie nadal nie zapewniają właściwego bezpieczeństwa pracownikom kopalni, Rada Ochrony Pracy uważa za niezbędne:

1. Podjęcie prac mających na celu doskonalenie metod prognozowania i monitoringu zagrożenia metanowego oraz metod odmetanowywania.

2. Podjęcie prac w zakresie skuteczniejszego wykorzystania techniki strzelniczej do zwalczania zagrożeń tapaniami oraz wyrzutami gazów i skał w górnictwie podziemnym.
3. Stworzenie dla przedsiębiorstw ekonomicznej zachęty ujmowania metanu z górotworu, jako odnawialnego źródła energii, co wpłynie zarówno na poprawę stanu bezpieczeństwa pracy, jak i ochrony środowiska.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Ochrony Pracy

Posel Stanisław Szwed

Warszawa, dnia 11 lipca 2006 r.